

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 251g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolului III din Legea nr. 46 din 14 martie 2024 pentru modificarea unor acte normative (Codul muncii și Codul contravențional) și a punctului 8 din Hotărârea Guvernului nr. 217 din 26 martie 2024 cu privire la indexarea și majorarea prestațiilor sociale

(plafonarea cotei de indexare a pensiei [3])

CHIȘINĂU
7 mai 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
 dlui Sergiu LITVINENCO,
 dlui Ion MALANCIUC,
 dnei Viorica PUICA,
 dlui Nicolae ROȘCA,
 dnei Liuba ȘOVA, *judecători*,
 cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 4 decembrie 2025,
 Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
 Având în vedere actele și lucrările dosarului,
 Deliberând la 7 mai 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului III din Legea nr. 46 din 14 martie 2024 pentru modificarea unor acte normative (Codul muncii și Codul contravențional) și a punctului 8 din Hotărârea Guvernului nr. 217 din 26 martie 2024 cu privire la indexarea și majorarea prestațiilor sociale, ridicată de dl Ruslan Petrov, parte în dosarul nr. 3a-2577/2025, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători ai Curții de Apel Centru, format din dnii Ghenadie Mîra și Nicolae Ghedrovici și dna Angela Bostan, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 31 mai 2024, dl Ruslan Petrov a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ cu privire la recalcularea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă.

4. Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 17 aprilie 2025 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

5. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 22 aprilie 2025, dl Ruslan Petrov a declarat apel, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău.

6. La 10 noiembrie 2025, dl Ruslan Petrov a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului III din Legea nr. 46 din 14 martie 2024 pentru modificarea unor acte normative (Codul muncii și Codul contravențional) și a punctului 8 din Hotărârea Guvernului nr. 217 din 26 martie 2024 cu privire la indexarea și majorarea prestațiilor sociale.

7. Prin Încheierea din 18 noiembrie 2025, Curtea de Apel Centru a admis excepția de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

[...].”

Articolul 47

Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii sunt următoarele:

Articolul 13 Indexarea pensiilor

„(1) Pensiile se indexează anual la 1 aprilie.

(2) Coeficientul de indexare constituie rata inflației la sfârșitul anului precedent, exprimată prin creșterea prețurilor de consum în luna decembrie a anului respectiv față de aceeași lună a anului premergător. Coeficientul de indexare se stabilește de către Guvern.

(3) Suplimentul de solidaritate reprezintă o componentă a pensiei care nu se indexează. Quantumul acestuia variază anual în funcție de indexarea și majorarea pensiei calculate și de evoluția pensiei minime.”

10. Prevederile relevante ale Legii nr. 46 din 14 martie 2024 pentru modificarea unor acte normative (Codul muncii și Codul contravențional) sunt următoarele:

„[...]

Art. III. - Prin derogare de la art.13 alin. (2) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, în cazul indexării la 1 aprilie 2024, coeficientul de indexare se stabilește în mărime de 6% și se aplică doar părții pensiei care nu depășește quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2024 în mărime de 13700 de lei.

[...]”.

11. Prevederile relevante ale Hotărârii Guvernului nr. 217 din 26 martie 2024 cu privire la indexarea prestațiilor sociale sunt următoarele:

„[...]

8. În cazul indexării din aprilie 2024, coeficientul de indexare se aplică doar acelei părți din pensie care nu depășește quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2024, care constituie 13 700 de lei.

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. Autorul excepției menționează că pensia reprezintă o creanță patrimonială dobândită ca urmare a plății obligatorii a contribuțiilor de asigurări sociale, calculate proporțional cu venitul realizat. În perioada anilor 2022 - 2025, printr-o serie de acte normative, Parlamentul și Guvernul ar fi plafonat arbitrar valoarea de referință utilizată pentru indexarea pensiilor, care face trimitere la salariul mediu lunar prognozat pe economie. Prevederile stabilite de Legea nr. 46 din 14 martie 2024 și Hotărârea Guvernului nr. 217 din 26 martie 2024 restricționează indexarea pensiilor așa cum prevede articolul 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și afectează direct drepturile sociale și patrimoniale ale unei categorii de pensionari.

13. Autorul consideră că reducerea coeficientului de indexare aplicat pensiei fără o justificare legală clară și transparentă, precum și a unui interes public legitim, reprezintă o ingerință disproporționată în drepturile sale la protecție socială și de proprietate. În calitate de debitor al prestațiilor sociale, statul nu are competența să invoce dificultăți bugetare pentru a limita dreptul la o pensie indexată integral. Argumentele „crizei economice” sau al „sustenabilității

bugetare” nu pot constitui, pe lângă faptul că nu sunt invocate oficial de Guvern, un motiv pentru diminuarea sau suprimarea drepturilor patrimoniale dobândite legal. Dacă statul percepe contribuții proporționale cu venitul unei persoane în perioade de stabilitate, el trebuie să-și asume și obligația de indexare în perioade de inflație.

14. Totodată, dacă Guvernul ar fi urmărit un interes social general precum protejarea unor categorii vulnerabile de pensionari, acest obiectiv nu poate fi realizat prin restrângerea drepturilor patrimoniale ale altor categorii de pensionari. Autorul consideră că statul a aplicat disproporționat un tratament diferențiat pensionarilor aflați în situații juridice identice. Astfel, indexarea diferențiată a pensiilor în funcție de mărimea acestora diminuează capacitatea reală de cumpărare.

15. Potrivit autorului, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 7, 16, 23, 46, 47 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor Parlamentului și a hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 46 din 14 martie 2024 pentru modificarea unor acte normative și a unor prevederi din Hotărârea Guvernului cu privire la indexarea și majorarea prestațiilor sociale, ține de competența Curții Constituționale.

18. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

19. Curtea observă că obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă articolul III din Legea nr. 46 din 14 martie 2024 pentru modificarea unor acte normative (Codul muncii și Codul contravențional) și punctul 8 din Hotărârea Guvernului nr. 217 din 26 martie 2024 cu privire la indexarea și majorarea prestațiilor sociale.

20. Curtea admite că textul contestat ar putea fi aplicat la soluționarea cauzei, deoarece, așa cum rezultă din încheierea instanței de apel, cauza se referă la indexarea pensiei.

21. Deși prevederile contestate nu au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, Curtea observă că anterior a examinat, prin Decizia nr. 24 din 28 martie 2024, prevederi similare contestate de același autor al sesizării, prin care legislatorul a plafonat cota de indexare a pensiei.

22. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că elaborarea politicii economice și sociale a statului și realizarea ei reprezintă în primul rând prerogativa puterii legislative. Parlamentul poate opta pentru diverse soluții în vederea realizării scopurilor propuse, inclusiv în vederea elaborării și concretizării conținutului drepturilor sociale și economice (a se vedea HCC nr. 25 din 27 iulie 2017, § 50; DCC nr. 140 din 26 octombrie 2023, § 23; DCC nr. 24 din 28 martie 2024, § 21).

23. Cu referire la incidența articolului 46 din Constituție, Curtea a menționat că dreptul de proprietate nu include, ca atare, un drept la o pensie de o anumită sumă. Reducerea sau întreruperea unei pensii poate constitui, totuși, o ingerință în folosirea nestingherită a bunurilor care trebuie justificată. Ingerința trebuie să fie proporțională în mod rezonabil cu scopul pe care îl urmărește (a se vedea *Bélané Nagy v. Ungaria*, 13 decembrie 2016 §§ 84, 115). Cu alte cuvinte, trebuie să se găsească un „echilibru corect” între exigențele interesului general al comunității și exigențele protecției drepturilor fundamentale ale individului. Echilibrul necesar va lipsi dacă persoana sau persoanele în cauză trebuie să suporte o sarcină individuală excesivă (*Skenderi și alții v. Serbia* (dec.), 4 iulie 2017, § 96).

24. Curtea a notat că articolul 13 din Legea privind sistemul public de pensii prevede indexarea anuală a pensiilor la 1 aprilie, iar coeficientul de indexare constituie rata inflației la sfârșitul anului precedent, exprimată prin creșterea prețurilor de consum în luna decembrie a anului respectiv față de aceeași lună a anului premergător. Prin urmare, Curtea notează că aceste prevederi care reglementează mecanismul de indexare a pensiei urmăresc să asigure majorarea valorii pensiei în funcție de dinamica prețurilor la produsele și serviciile de bază.

25. Curtea a reiterat că indexarea pensiei îi oferă persoanei protecție față de riscul devalorizării în timp a banilor și față de fluctuațiile economice care ar putea să influențeze nivelul său de trai după pensionare. Prin urmare, indexarea pensiei în baza Legii privind sistemul public de pensii urmărește să modifice valoarea pensiei în funcție de realitățile economice (DCC nr. 140 din 26 octombrie 2023, §§ 27-28; DCC nr. 24 din 28 martie 2024, §§ 25-26).

26. De asemenea, Curtea a stabilit în jurisprudența sa care au fost raționamentele care au stat la baza indexării parțiale a pensiei. Astfel, datorită cunoașterii directe a societății și nevoilor acesteia, legislativul și executivul sunt, de principiu, mai bine plasate decât Curtea Constituțională pentru a aprecia necesitatea adoptării unor astfel de măsuri tipice perioadelor de austeritate (DCC nr. 24 din 28 martie 2024, § 27).

27. Curtea a notat că indexarea pe baza prevederii contestate nu are natura de a expune pensionarii unor dificultăți de subzistență incompatibile cu articolul 46 din Constituție. Așadar, Curtea a reținut că ingerința în discuție nu i-a impus autorului sesizării o sarcină excesivă. Prin urmare, Curtea a subliniat că articolul 46 din Constituție nu este incident (*ibidem*, § 29).

28. Cu privire la incidența articolului 47 din Constituție, Curtea a menționat că prevederile contestate nu privează beneficiarii de pensie, ci stabilesc o excepție cu privire la mărimea indexării acesteia pentru anul în curs. Constituția nu impune indexarea pensiei într-un anumit quantum. Prin urmare, Curtea nu constată nicio ingerință în articolul 47 din Constituție (*ibidem*, § 30).

29. Astfel, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în discuție este una repetată și, de vreme ce nu au intervenit elemente noi care să provoace reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele menționate în DCC nr. 140 din 26 octombrie 2023 și DCC nr. 24 din 28 martie 2024 rămân valabile și în prezenta cauză.

30. Pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (3) litera b), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului III din Legea nr. 46 din 14 martie 2024 pentru modificarea unor acte normative (Codul muncii și Codul contravențional) și a punctului 8 din Hotărârea Guvernului nr. 217 din 26 martie 2024 cu privire la indexarea și majorarea prestațiilor sociale, ridicată de dl Ruslan Petrov, parte în dosarul nr. 3a-2577/2025, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 7 mai 2026
DCC nr. 73
Dosarul nr. 251g/2025*